

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A zombori közuti villamosvasut.

Zombor, augusztus 5.

1906-ban Schöffler József a zombor-óbecsei vasutvonal építési vállalatának főmérnöke, ki ez építés alkalmával városunkban megtelepedett, felismervén itt egy városi közuti villamosvasut szükségét és jövőjét, ajánlatot tett a városnak a vasut létesítésére és a város utján kérvényt terjesztett fel a kereskedelemügyi miniszterhez a városi villamosvasut előmunkálatainak engedélyezése iránt. A miniszterium, mely a legnagyobb készséggel támogatja az ilyen közuti villamosvasutak létrejöttét, rövid idő alatt megadta kérelmezőnek az utvonalakra vonatkozó betérjesztett tervek alapján az előmunkálati engedélyt. Schöffler József főmérnök tehát a Zombor városi közuti villamosvasut jogositott engedélyese.

A tárgyalások és tanácskozások folyamán a villamosvasut létesítésére nézve a város érdemes főmérnöke következő elvi észrevételeket tette: figyelembe vevendő, „hogy a városunkban

jelenleg már létező kövezetek, vízerezek, csatornák, átjárók és egyéb közművek nem épültek egységes város-szabályozási terv szerint, továbbá, hogy rendszeres csatornázásunk és vízvezetékünk még nincsen. A város egészséges és természetes fejlődése mindenekelőtt a most felsorolt közművek létesítését kíváná meg, s csak ha ezek már mind megvannak, jönne a sor a közuti vasut létesítésére. — Teljesen méltánylom egy közuti vasutnak is a város fejlődésére fontos forgalmi és közgazdasági jelentőségét, a fentiek alapján nem tarthatom azonban figyelmen kívül hagyhatónak azon körülményt, hogy az esetben, ha valaki az említett közművek létesítése előtt szándékozik közuti vasutat létesíteni, akkor ezt csakis saját vállalkozói kockázatára teheti, mivel nem tartanám helyesnek és megfelelőnek azt, hogy a közuti vasut létesítése által később a város bármely létesítendő közműnél előre nem látható kiadások elé állíttassék.“

Mint hogy ezen észrevétel olyan helyről jött, ahol a város fejlődésének

érdekei hivatalosan a legéberebb és leggondosabb megfontolás tárgyát kell, hogy képezzék és ennek folytán ugy a közönség, mint a sajtó részéről teljes méltánylásban részesítendő, kötelességünk azokat mélyebb elbírálás tárgyává tenni.

Való igaz, hogy egy város létesítendő közműveiben a gondos és előrelátó gazdának bizonyos előre megállapított tervszerűséggel kell azok realizálásához hozzáfognia. Ennélfogva az elterelt, még létesítendő közművek megalkotásában bizonyos tervszerű sorrend lenne megállapítandó, ami mellett azonban a már meglévő közművek: a kövezet, az aszfaltozás, átjárók, vízerezek és csatornák jelen állapotukban is már jelentékeny felforgatást kell, hogy szenvedjenek. E szerint tehát, ha a város a csatornázást, a vízvezeték létesítését és még pl. a gázvilágítást is elhatározná, e közművek egy időben és egyszerre természetesen tetemesen olcsóbban volnának egységes terv alapján létesíthetők, mint hogyha azokat különböző időben, mintegy ötletszerűen léte-

Ujabb képek az okkupációból.

Irta: **Del Toró.**

XV.

Ez a bihácsi „héttorony“ olyanformán nézett ki, mint valamikor, Ráday idejében a szegedi „Csillagbörtön.“ Csak hogy míg a „Csillagbörtön“ maga egy egész várat képezett külső formájára is, addig a „héttorony“ magában a bihácsi várban egy szegleten emelkedett félelmes alakjával. A Csillagbörtönt a szöke Tisza vize, melynek édes az ize, nyaldosta körül locsogó habjaival és ezüstpikkelyű halak hallgatták némán a „ruzsasándorok“ sóhajtásait, a nehéz rabláncok csörgését, a „héttorony“ nyirkos, penészes lábánál meg az „Unna“ piszkos vize hőmpölygött és tajtékzó dühhel csapdosta a sziklafalakat, hogy azok szinte feljajdulnak fájdalomukban.

A messzefekvő magas hegyek felfogták ezt a feljajdulást és százzszorosan visszaverték a hangot, mint a menydörgést. Dübörögve futott végig a hang a szűk sikátorokon és a sötét kazamatákban sinlődő raboknak ugy tetszett, mintha azt rikácsolná a fülükbe: — „Ugy se soká betyárkodsz már!“

Bizony, aki idekerült, az már a rozsdás rabláncokból nem kovácsolhatott többé fényes

kardot, annak nem mondta már senki se, hogy: „borulj a vállamra édesem“, rózsaszínű paprikást se főzött neki a kackiás csárdásné. Tudta, hogy ez nem „nyárfás tanya“, ahová hébe-hóba mégis behallatszik a kurjantás, hanem hideg, sötét verem, melynek magas tornyán csikorog az érekakas élesen. Verem, sötét verem, melybe könnyen beleeshetett az ember s akkor elmondhatta, hogy: „beleestem, benne vagyok, a halál jegyese vagyok!“

És mire a kakas elkukurikolta magát, vagy hármat rikkantott a rigó, már meg is kondult feje fölött a lélekharang, aztán arany tálcán hozták elébe a selyemzsinort, mely azonban jóféle apatini kenderből is lehetett fonva.

Bali koma is itt, Boszniában tanult „máslit“ kötni és lám, milyen jó bevált a mestersége!

A „héttorony“ mellett volt az emeletes „konak“ fából építve és piros téglákkal szaturálva. A baka csak konyaknak hívta, mert gondolatban is jól esett neki, mikor azt emlegethette, amivel a száraz torkát szívesen öblögetné. Ugyis csak az volt az övé, amit lenyelhetett.

Itt lakott a keményszívű basa, ki a

bosnyákok és mohamedánok fölött „igazságot“ szolgáltatott. Azért volt ilyen közel a „konak“ a börtönökhöz, hogy az igazság valahogy meg ne sántuljon, mire a toronyig ér. De itt csak addig lakott és nyújtzkodott kényelmesen ruganyos török pamlagokon, míg Bihácsot teljes erővel ostrom alá nem vehették. Mikor azonban titáni erővel támadtak a legényeink és megmutatták, hogy a legenda-beli magyar hősiesség nem halt ki a karjukból, hogy az elsőtől az utolsóig mind kiérdemlik a „korzikai oroszán“ jelzöt, akkor már szomoruan simogatták a tüzesszemű hurik a basa fényes szakállát és őmaga is készült a nagy utra: Mohamed kebelébe.

Ugyanis tüzeink legdrágább kincse: az ágyu, nem „tulipántos láda“. Mikor az kitérte bömbölő torkát és kiveti tüzes gyomrából a felesleges „eledelt“, még a vályogvető cigány is hirtelen a fejéhez kap és megtapogatja, hogy nem ütötte-e meg csak a szele is! Mert attól is palacsintává válik az ember. Nem is kell a „magját“ elnyelni. A basát pedig nemesak az ágyu szele cirogatta meg, de a magja is a hasába furódott, épen akkor, mikor „udvarával“ a vár sáncain sétált és vakmerő embereinek osztogatta a halálhozó parancsokat.

sitenők. Hiszen e háromféle közmű mindegyikének létesítése a város összes utjainak, utcáinak és tereinek teljes felbolygatását, a kövezetnek, járdáknak, aszfaltozásnak, átjáróknak, vízereszeknek és csatornáknak nagy részben való felszakítását, felforgatását teszi szükségessé. Természetes tehát, hogy tetemesen olcsóbb, ha egy időben, egyszerre történik e meglevő közműnek felbolygatása, mint hogyha az háromszor, minden közműnek más-más időben való létesítése esetén történék. Sőt ezekből folyik, hogy a város e közművekhez akkor jutott volna a legolcsóbban, ha a felsorolt, meglevő közművek soha sem létesítettek volna és városunk még vagy fél évszázaddal előbbeni állapotában leledzenék.

Alig hisszük azonban, hogy valaki azért, hogy e közművek olcsóbban legyenek létesíthetők, a városnak fél évszázaddal előbbi borzalmas állapotát vissza kívánná.

Egy új város alapításánál ma már e technikai tervszerűség keresztülvihető. De nem tulozunk, amidőn állítjuk, hogy nincsen város e föld kerekén, a melyben a létrehozott közművek rendszertelen ötletességnek csufolt tervszerűtlenséggel, a mindenkori viszonyok, a felmerült szükségletek és igények és azonfelül a technika haladásának és vívmányainak hatása alatt ne hozattak volna létre. — Vezessen utunk bármikor, bármely kulturállam nagyvárosába, mindenkor látni fogjuk azt a vandalizmust, mellyel a munkások csákánya meglevő közműveket bontogat azért, hogy újabb s célszerűbb közművek létesíthessenek helyükbe, vagy mel-

léljük. — Amíg a világ világ lesz és az emberi ész és találékonyság a folytonos tökéletesedés felé viszik a kulturát, a közművek alkotása terén nyugvó pontra nem jutunk. Meglevő kulturművek romjain mindig újabb és újabb, célszerűbb és jobb művek fognak alkottatni tekintet nélkül azon költségekre, mit az új alkotásánál a csákány vandalizmusa a meglevőkben okoz.

A főmérnök ur tette kifogás csak azon esetben állhatná meg helyét, ha az általa említett közművek: a város csatornázásának és vízvezetékének megfektetése a város közönségének nemcsak jámbor óhaja volna, hanem az ezekre vonatkozó munkálatok már folyamatban volnának. — Ez esetben merőben esztelenség volna azt a pár ezer korona költségtöbbletet, mit az ugyanakkor „tervszerűtlenül“ épített közúti vasutó vágányoknak helyel-közzel való felbontása szükségessé tesz, meg nem takarítani. Ámde amikor tapasztalatból tudjuk, hogy városunkban egy-egy nagyobb kulturmű létesítése évekig tartó előtanácskozást, kapacitációt és évtizedes előmunkálatot igényel, évtizedes meddő várakozással nem szabad meghiusitanunk a város fejlődésében oly hatalmas tényező képező közúti villamos vasut létrejöttét. — Az a költségtöbblet, amit az esetleg egy-két évtized múlva létesítendő csatornázási és vízvezetési művek a korábban megfektetett közúti vasúti vágányoknak helyel-közzel szükségessé váló felbontása fognak okozni, bőven megtérül azon a révén, hogy a közúti vasut a város fejlődését egy vagy két évtizeddel előre vitte, — de felér gazdasági és

egyéb kulturfejlesztő hatása e költségtöbblettel akkor is, ha ennél sokkal rövidebb idővel előzi meg az akadályként beállított közműveket.

Válasz, de nem Kalocsára.

Meddő vállalkozás elképzeltetni akarni a vakkal a fény- és színhatások káprázatos pompáját, a sikettel a hangok gyönyörűsége harmóniáját, de még ennél is meddőbb fáradság felvilágosítani valakit, aki nem akar felvilágosodni, az igazság ismeretére rávezetni azt, aki irtózik az igazság megismerésétől.

A *Kalocsai Néplap* pedig az utóbbiak közül való diszpéldány. Mikor látnia kellene, behunyja a szemét, hogy ne lásson; mikor hallania kellene, bedugja a fülét, hogy ne halljon. Épen csak azt látja és hallja, ami neki kedves, helyesebben szólva, amit kitartói vele láttatni és hallani akarnak. Ha azok feketének tartanak valamit, a *K. N.*-nak is azt kell vallania, azt kell hirdetni teli tudóból, teli torokkal szakadtig, ha még olyan fehér volna is, mint a ma csöppent hó. Ha azoknak úgy tetszik, valónak esküszik a kézzelfogható valótlanyságot, nem igaznak a szemetszuró szín-igazságot is.

Az meg épen kacagtató don quijote-i látvány, mikor az ilyen bekötött szemű, betömött fülű, bepólyázott eszű és guzsba kötött kezű alakot felültetnek egy fapáripára azzal a képzelettel, hogy az igazság telivér tüzes ménét üli. Komolyan szoritja az oldalát, sarkantyuzza a vékonyát s mivel a fapáripa nagyon jámbor jószág, ő maga ágaskodik, rug, kapál, prűszköl, vihog, nyerit helyette akkora buzgósággal s olyan hiven, hogy igazi igazság-paripáját érzi maga alatt s egész komolyan annak akarja nézetni másokkal is. Spectatum admissi risum teneatis. Csoda gyönyörűség!

Ki szállna hát vitába a *K. N.*-pal azzal a szándékkal, hogy valamiről meggyőzze, mikor szánt-szándékosan eltorlaszolja magát a jobb értesülés, a jobb meggyőződés elől? Első válaszunk megírásában sem ez a törekvés vezérelt bennünket, most sem, — feneketlen hordóba nem hordunk vizet — válszaink célja egyes-egyedül az igazság szolgálata. A második üzenet után is le kell szögeznünk néhány igazságot.

Furcsa egy mód, ahogyan a *K. N.* az ő eljárásának helyességét s a mi eljárásunk helytelenségét kimutatni igyekszik. Míg ő — ugymond — ismeri Railét, tudta, hogy válogatott valótlanyságokkal áll szemben, de mégis türtöztette magát s megvárta a vizsgálatot, mely kiderítette, hogy tényleg légből kapott az egész vádhalmoz, addig mi meg sem kérdeztük, hogy kicsoda az a Raile, hanem képtelen pletykák alapján csupa szeretetből neki kezdtünk a fojtogatásnak, rugtuk, ütöttük azt, akit nekünk zsákban hoztak.

Álljunk meg ennél a vizsgálatnál. Tény, hogy az esperes Kerényen járt e végett, de mit mivel, arról a paróchián kívül senki sem tud semmit s a *K. N.* is nagy bölcsen hallgat róla. Talán kihallgatta a káplánt meg a plébánost, megengedjük. Ámde az egyik fél kihallgatása még nem vizsgálat, vagy ha az, akkor egyoldalú vizsgálat, mely nem deríthet ki semmit. Ilyen esetekben csakis kontradiktórius eljárással lehet megállapítani a valót, az igazságot. Mindaddig, míg az meg nem történik, míg a megtámadott káplán

Kettészakadva terült el a véres kövén, hófehér szakállán pedig végigtündöklött a megfagyott könye. Épen lemenőben volt a nap, piros volt az arca s vad haraggal vetett végső tekintetet a véres piacra.

A börtönkolosszusnak szomszédságában huzódott meg az „Unna“ partján a vágóhid, hol kutyák nyalták föl a letaglózott ökrök meleg véréit. Itt igazán olcsón lehetne nemesi leveleket gyártani, annyi a gazdátlan kóbor kutya. De nem gyártanak, hanem „drombóknak“ használják fel a lézengő kutyákat és általuk tisztítatják a városok és falvak utcáit, tereit a sok szeméttől, piszoktól és hulladéktól. Ezek mindent felfalnak. Talán sehol a világon nem kóborol szabadon annyi kutya, mint Boszniában meg Konstantinápolyban.

Börtön és vágóhid egymás szomszédságában. Milyen ellentétes két fogalom és mégis majdnem ugyanaz. Hiszen mindkettőben a halál vigyorgatja fogait az életre!

De nemcsak Bihácsban, hanem minden valamire való várban, váracban és erősségben, hol büszke basák székeltek, voltak ilyen földalatti gyilkoslevegőjű kazamaták, sőt a legtöbb vár alagutakkal is el volt látva, hogy

veszedelem esetén a menekülést elősegítse. Ilyen volt Pecs is, Kruppa is. Mert annyi itt a vár meg erősség, mint csillag az égen. Nem is csoda. Hiszen a természet maga jár elő jó példával ezek építéséhez.

Rengeteg sűrű erdők, sziklás, magas hegyek, melyeknek csucsán örökké fehérlik a hó: a tél fagyott könnye, óriási sziklahasadékok, melyekben sűrű, sötét az éj és pusztítva dühöng a déli szél, huzódnak végig e vidéken. De folyókban is bővelkedik Bosznia. Folyókban, melyek körülölelik a várakat s mind nagyon hidegvizűek, mert széles, erdős folyamvölgygel bírnak. Hiszen a nóta is ugy emlékszik meg a Drina folyóról, hogy: „Drina voda ládna“ . . . hideg a Drina vize.

Hát bizony itt nem volt szabad a „kurázsit“ a nadrágszárban felejtetni, mert csak erő, ész és szent akarat együttesen vihatta meg e büszke várakat.

Ha nem is rombolhattuk le a várakat, mint Jerikó falait, a győzelem zászlaját mégis a kezünkben tartottuk. Győztünk az egész vonalon. Dicsőség érte a magyar fiuk vitézségének, meg kitűnő tűzereink ügyességének.

pártatlan bíróság előtt ki nem mutatja az ellene emelt vádak alaptalanságát, addig üres handa-banda, vénasszony-locsogás a *K. N.* egész védelme.

Ugy látjuk azonban, hogy védett és védő egyaránt félnek a bírói ítélettől. Az egyik nem viszi oda az ügyét, a másik meg nem biztatja rá. Valószínűleg azért, mert még kiderülne, hogy a „rajongva tisztelt“ káplán csakugyan már sehova sem jár, hogy gonosz nyelve miatt még egy plébános rokonai is kiutasították házukból, hogy estenden nem mer az utcára menni, hogy... summa summarum képtelen ily helyzetben hivatásának, a hívek lelki gondozásának kellőképpen megfelelni. Kiderülne tán az is, hogy a népszövetséget sem ő, hanem Dup Bálint nevelte nagyra, alatta legföllebb hanyatlásnak indult ez is, mert saját állítása szerint 528 tag között talán csak 28 akad, aki testestül-lelkestül az.

A *K. N.* egy igazságával nem szállunk perbe, ennek védelme a létalapja. Higgye magáról, hogy az erős gerincet ad meggyőződésének, vért s életet egységes világnézetének. De viszont mi is megmaradunk abban a „vizenyős, filozófiátlan felfogásunkban“, „vérszegény (tán: kevés vérű?) elméletünkben“, „meggyőződéstelenségünkben“ és „kapkodásunkban“, mely nem egyoldalú, nem elfogult, mely nem gyűlöl, csak szeret, szigorúan ragaszkodván a mester tanításához „szeresd felebarátodat, mint tenmagadat“, minden tekintet nélkül arra, milyen felekezetekhez tartozik, de amely az igazságot e szeretetnek fel nem áldozza. Nem vagyunk szabadgondolkodók olyan értelemben, mint a *K. N.* ránk szeretné fogni, de valljuk a gondolat szabadságának nagy elvét és tiszteljük mindenkién. S ez a gondolkodásunk nem engedí, hogy „csak akkor borzoljuk fel a hajunkat, mikor katolikus ügyről van szó.“ Ez megint a *K. N.* ráfogása. A dolog épen ellenkezőleg áll, mi védjük az ügyet az ember ártalma ellen s a *K. N.* védi az embert az ügynek kárára.

Ha ilyen harcossai lesznek ez ügynek, mint a *K. N.* és védettje, féltő, a diadal mámore után keserű ébredés következhetik. Hogy úgy ne legyen, a Bácska nem áll az oldaluk mellé küzdeni, hanem halad tovább a szeretet, a béke és az igazság útján előre feltartóztatlanul.

Nyilatkozat.

Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottságának múlt hó 30-án megtartott közgyűlésén a helybeli női keresk. tanfolyam ügyében elhangzottakra a következőket jelentjük ki:

A szakszerű nőnevelés érdekében nálunk ma már minden nagyobb városban női keresk. tanfolyamokat állítanak fel. Zomborban is a közóhajnak és közszükségnek engedve létesült 1906-ban a zombori kereskedők testületének kezdeményezésével és annak védnöksége alatt és az évről-évre megadott miniszteri engedély alapján (70,823/906., 87,768/907. és 91,923/908.) működő női keresk. tanfolyam, amely tanfolyam 3 év alatt mintegy 80 leányt juttatott kenyérkereső, gyakorlati képesítéshez. Nem óhajtjuk különösebben feltüntetni azt, hogy minő nehézségek közepette működik e tanfolyam, mert hisz annak megítélése a felsőbb tanügyi hatóság dolga, amely hatóság mindenkor

teljes megelégedéssel ismerte el a tanfolyam szabályszerű és hasznos működését. De viszont Zombor város társadalmi is, azt hisszük, csak elismeréssel jutalmazhatja azt a fáradságot és ügyszeretetet, amellyel alulírottak igazán nevelésesen csekély anyagi ellenszolgáltatás fejében karoltuk fel és visszük tovább eme intézmény ügyeit.

Ép ezért sajnálattal értesültünk róla, hogy Zombor város törvényhatóságának oly tagjai is vannak, akik e tanfolyamot, annak szervezetét, működését nem ismervén, abban csupán a mi anyagi érdekeink istápolására szolgáló eszközt ismertek fel s ez által személyünket, tanári és társadalmi reputációnkat megtámadni és lekicsinyelni óhajtották.

Nem bocsájtjuk meg annak a mérlegelésébe, hogy ez a szándék az illetőknek mennyire sikerült, mert nem tartjuk magunkhoz méltónak azt, hogy ezen támadásra, mint olyanra, — ismervé annak motívumait — komolyan reagáljunk, hanem csupán az intézmény érdekében és a közönség helyes tájékoztatása céljából ezennel kijelentjük, hogy mindazok az irányzatos állítások, amelyek ez ügyben a közgyűlésen elhangzottak, részben *valótlanok*, részben pedig a felszólalások *teljes tájékozatlanságára vallanak*, amely tájékozatlanság azonban részükre a legszándékosabb *rosszakarattal* párosulva nyilatkozott meg.

Zombor, 1909. évi augusztus 5-én.

**Novákovits Izidor s. k., Prokópy Imre s. k.,
Krump Vilmos s. k., Sauer Sándor s. k.,
Trencsény Károly s. k., Rácz Soma s. k.**

H I R E K .

Üzenet Kalocsára.

„Üzenet Bácskába“ cím alatt a klerikális Kalocsai Néplap otromba furkóval megy neki a Bácskának a kerényi hecckáplán védelme ügyében és ezenközben orvul és szemtelenül zsidóktól megfizetett krakélernek és mindenre kapható alaknak nevez engem.

Evvél a gyáva, jezsuita fogással azonban nem fogja elérni azt a kerülő célját, hogy magamat megnevezzem, amit azon az uton nem mer elérni igyekezni, amelyen más, tisztességes ember szokta, hogy t. i. sajtópört indítson ellenem.

Konstatálom, hogy az ilyen gyáva támadás csak olyan fekete alakoktól eredhet, akiket a zsidók azért nem fizetnek meg, mert nem akarják kezüket bepiszkitani avval, hogy velük érintkezésbe lépjenek.

A reám vonatkozó invektívákat a megillető undorral visszautasítom, engem az igazság megírásáért sem keresztény hitsorsosaimnak, sem senkinek megfizetnie nem kell.

Felszólítom a bujkáló, sötét alakot, feljelen arra a két kérdésre:

1. Ha olyan ártatlan az ő Raile barátja, hol a sajtópört?

2. Hol a kétezer korona, amelyet nyílttérben hengegve ígért?

Hazudni, a szavát meg nem tartani, senkinek sem szabad, állítólag még agllis kath. papoknak sem.

Kelt Zomborban, Krisztus Urunk születése után 1909-ben, Kisasszony havában, Havi Boldogasszony napján.

Os-Tor.

Kinevezés. A vallás- és közoktatási m. kir. miniszter Pekánovits Katica okleveles óvónót a felsőbányai állami óvodához óvónóvé kinevezte.

Athelyezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Szűts Károly szombathelyi pénzügyi tanácsost, volt zombori pénzügyigazgatóhelyetteset, hasonló minőségben a budapesti székesfővárosi pénzügyigazgatósághoz helyezte át.

Kinevezés. A vallás- és közoktatási miniszter Forray Ferenc, Novoszel János, Mezei Mihály, Bakody Márton, Harsányi Veron, Lebak Béla, Forray János, L. Bieliczky Veron, Fülöp Antónia, B. Fischer Berta, Sz. Lux Irma, Soltész József, Szupits Márton, Szekfü Ferenc, Fodor János, Winkler Irma, Bl. Tóth Viktória, Soti Béla, Bellér Irén, D. Árvay Matild, Jung János, D. Lebak Ida, Malisza Ignác, Ósz Szabó Dániel, Ellinger Amália, Novoszel Andor, Stökl József, Kovács János, Nagy Sándor, Fodor György, Pintér Mihály, Gerber Károly, Szupits József, Homolya Matild, M. Huszár Viktória, Mester István, Ujházy Anna, Kis Zentai Gizella, Döme László, Novoszel István, Bubala Ignác, Halász Menyhért, Rieger Ilona, Latky Ilona, Kalmár Antal, Lengyel Mária zentai községi elemi iskolai tanítókat, illetve tanítónőket a zentai újonnan szervezett állami elemi népiskolához tanítókká, illetve tanítónőkké nevezte ki.

Athelyezés. A szabadkai kir. törvényszék elnöke Kiss Torma József díjnyokot a bajai járásbíróshoz hasonló minőségben áthelyezte.

Szent István napja. Századok óta évről-évre eljő a szent nap, melyen a hálás magyar nép első királya, szent apostola, nemzeti és állami léte alkotójának áldott emlékezetét megünnepli. Ezen a napon hagyományos szokásához híven a *polgári kaszinó-egyesület* védszentjének emlékezetére *tekeversenyyel egybekötött mulatságát az idén is megtartja*. Délután 1/3 órakor kezdődik a tekeverseny. Három díj lesz. A versenyben a tarsegyletek tagjai résztvehetnek, ha 50 fillér nevezési díjat fizetnek. Jelentkezni lehet a verseny alatt. Este 8 1/2 órai kezdettel nagy kabaré előadás keretében városunk legjobb műkedvelői fogják szórakoztatni a közönséget. A troubadourok a kabarén 2 számmal szerepelnek. *Belépődíj nincs*.

Jótevény adományok. Dr. Városov Gyula kalocsai érsek az ószivácsi r. kath. iskola építéséhez 5000 koronával, a ófutakihoz pedig 1000 koronával járult hozzá.

A baja—báttaszéki hid. Az az elégtelenség, mely a baja—báttaszéki vasuti hid megnyitásának elodázása miatt általános az ország déli és délkeleti vidékein, szerdán igen erőteljes formában kifejezésre jutott. Az érdekelt vidékek közigazgatási és közgazdasági éllete vezetőinek küldöttsége megjelent Szterényi József államtitkárnál s megsürgette, hogy a hidat és a vasutat minél előbb nyissák meg. A deputáció szónoka ismertette az aggodalmakat, amelyeket a tarifa-kérdésben támadt mozgalom ébresztett s itt is megnyugtató nyilatkozatot kért. A kereskedelmi államtitkár válasza szerint a vasutat azért nem nyitották meg, mert a kikötött terminusnál hónapokkal előbb elkészült vállalkozás a rövidebb idő után eső időre kártalanítást kért. Ezt a kormány nem volt hajlandó megadni. De október elsején okvetlenül átadják a vasutat a forgalomnak. Igaz, hogy az államtitkár nyilatkozata szerint másfél évig is eltart, míg ez a vasut elsőrangú vonallá válik. A tarifa-kérdésben Szterényi biztosította a küldöttséget, hogy egy érdekeltséget sem kíván favorizálni, hanem mindegyiket egyenlő elbánásban részesíti.

Térzene. Az Erzsébet-ligetben a zombori Troubadourok által szombaton este 8—10 óráig rendezendő térzenén Köblöczky Andris zenekara játszik. *Belépő díj nincs. Ütőhely egy személy után 6 fillér.*

Iparkiállítás. A zombori kath. legényegyesület a kalocsai testvéregyesület jubiláris iparkiállításán 14 tagból álló küldöttséggel vesz részt. A küldöttség tagjai: Benzinger Ferenc, Bozsánszky János, Göeser Antal, ifj. Husvéth István, Krump Ferenc, Magyarits Mihály, Matusék Béla, Mándich János, Mészáros Béla, Resch József, Ugyr Károly, Ugyr István, Wálient Sándor és Zsuffa Lajos. Ez alkalommal 17-en állítanak ki különböző ipareikket és pedig: Bosnyák Ernő nyomtatványokat, Bozsánszky János egy tortát, Mócs János szobrokat, Fratrics János egy hordót, Göeser Antal menyasszonyi csokrot és babérkoszorút, Horváth Károly kozmetikai cikkeket, ifj. Husvéth István műfestő festett dolgokat, Mayer József négy pár papucsot, Matusék Béla virágkosarat, Patajger Nándor domborművet, Resch József viaszgyártmányt, Vidákovich József hajfonatot, Ugyr Károly főzőedényt, Ugyr István kályharészeket, Wálient Sándor 4 pár cipőt, Zsuffa Lajos és Stebler Antal (közösen) ebédőrárt állványt.

Elhunyt esperes. Makosay András esperes, a szabadkai függetlenségi párt diszelnöke vasárnap délelőtt hirtelen meghalt. Reggel még intézkedett a Szent Anna-napi bucsu dolgában s beszélt káplánjával. Amikor a káplán kiment, az esperes leült karosszékebe s néhány perc múlva holtan találták. Az elhunyt jónévű történetirő volt.

Halálozás. Drotics Ágoston hajmoki tanító vasárnap kora hajnalban hirtelen elhunyt. Temetése hétfőn délelőtt volt az egész község nagy részvétele mellett.

Agyonrugta a ló. Groll József földmivest miközben egyik lovának tisztításával volt elfoglalva, a másik lóva hátulról fejbe rugta. A szerencsétlen ember súlyos sérülésebe meghalt.

Az ál-Dungyerszky meg társai. Annak a 130,000 koronás csalásnak az ügyében, amelyet Dungyerszky Bogdán óbecsei földbirtokos kárára akartak elkövetni, a rendőri vizsgálat tovább folyik. Breslin Emilt, akit pénteken tartóztattak le Óbecsén, kedden a fővárosi rendőrség ismét kihallgatta. Breslin részben beismerő vallomást tett. Későbbi kihallgatása alkalmával aztán társairól is beszélt s az így kapott adatok nyomán most már kitudódott, hogy az egész manipulációnak ki volt a tulajdonképeni értelmi szerzője. Breslin volt ugyanis az az ember, aki mint Dungyerszky Bogdán földbirtokos szerepelt. Azt mondja, hogy Mandics Ede dr. fővárosi ügyvéd nagyon jól tudta, hogy ő nem Dungyerszky, mert négy szemközt mindig Breslin urnak szólított, azonkívül pedig ő adta neki a pénzt az utazgatásra. Breslin azt állítja, hogy Weisz ügynök is tudta, hogy ő kicsoda; ha a gazdag Dungyerszky lett volna, nem kellett volna neki tíz-husz korona költséget előlegezni, hogy utazhasson. Breslin elmondotta még, hogy ő csak eszköz gyanánt szerepelt és mindezért csak hatezer korona províziót biztosítottak neki. A főkapitányságon Breslin Emilt letartóztatták s vallomása alapján mint terheltet hallgatják ki Mandics Ede dr. ügyvédet. Egy Péter Pál rendőrkapitány kedden délután kihallgatta Weisz Vilmos pénzügynököt is. Weisz, aki az ál-Dungyerszky egyik személyazonossági tanúja volt, arra a terhelt vallomásra nézve hallgatták ki, amit Breslin dr. Mandics ellen tett. Weisz Vilmos épen úgy, mint dr. Mandics, megismételte első ízben tett vallomását. Kijelentette, hogy ő családi szándékról nem tudott, őt az ál-Dungyerszky ravasz fondorlatokkal behálózta, megcsalta és jóhiszeműen elhitette vele, hogy ő Dungyerszky Bogdán. A rendőrkapitány kihallgatta Popper Ignácot, Weisz Vilmos könyvelőjét is.

A bevonulás ideje. A közös hadsereg vezetősége rendeletileg közli, hogy a tavasszal besorozott újonc katonáknak október 7-én kell az idén bevonulni ezredeikhez.

Próbabál. Carbone János táncművész, a m. kir. opera nyugalmazott első szólótáncosa, folyó hó 8-án, vasárnap este az Elefánt szálló termeiben próbabállal fejezi be idei nyári kurzusát. Ez alkalommal több műtáncot is: Gavotte-ot, Styrienne-t, Tarantellát, Matróztáncot, Jockeytáncot, Körmagyart fog bemutatni tanítványaival, úgy, hogy a próbabál nemcsak a táncoló ifjaknak, hanem a testmozdulatok szépségében gyönyörködni tudó felnőtteknek is kellemes estét ígér. Felhívjuk rá az érdeklődők figyelmét.

Felülfizetések. A V. H. O. Sz. bács-megyei választmánya sajtóirodája által megtartott kabaretelőadás alkalmával felülfizettek: dr. Szabovlyevits Dusan, Listyevity Titusz, Rác Soma, Ugyr István és N. N. 1—1 kor. N. N. 20 fillért. Köszönet érte.

Az I. cs. és kir. szab. Duna-gőzhajózási társaság igazgatósága zombori ügynökségének vezetésével folyó hó 1-ével Weinberger I. helybeli szállítót bizta meg, ki hajózási ügyben szívesen szolgál felvilágosítással.

Belügyminiszteri rendelet. A belügyminiszter legújabbán rendeletet adott ki, mely szerint minden fűszerkereskedő köteles azon üveget, melybe nála petróleumot vesznek, cédulával ellátni, amelyen ezen szavaknak kell nyomtatva állani: „Petróleum, tűzveszélyes.”

A kivándorlás korlátozása. A belügyminiszter körrendeletében figyelmezteti a kivándorolni akarókat, hogy az északamerikai kivándorlást ellenőriző új főnök az utasokat 25 dollár készpénz és a rendeltetési helyére szóló jegy nélkül nem bocsájtja tovább. A miniszter elrendelte, hogy az utlevélapokat kiállító hatóság figyelmeztesse a népet, hogy Amerikában az ipar és gazdaság még mindig selymi az 1907-ben kitört válság következményeit. A kereslet Amerikában gyenge, a munkanélküliek száma pedig óriási. Mivel pedig 1909. évben igen sok vándorolt be, a most bevándorolni akarók semmi esetre sem kaphatnak munkát és így vagy éhen pusztulnak, vagy visszajöhetnek. Szóval Amerikában sincs aranyélet, ott is nehéz a megélhetés. Ezzel kapcsolatban jelezzük, hogy a vármegye területén a múlt hónapban 428 utlevelet állítottak ki és pedig Amerikába 244, Romániába 8, Szerbiába 68, Németországba 60 at. Elutasítottak 23-at.

Bőséges áldás. Bácsföldvárról írják, hogy ott Bránkov Gyuka Legyenszki földmivestnek házára a napokban a gólya hármas áldást hozott. A földmivest felesége három gyermekkel örvendeztette meg az apát, kik közül kettő fiú és egy leány. Mind a három apróság jól érzi magát, hangosan követeli jussát. A boldog apa az érdeklődőknek örömmel mutatja a hármas apróságot és azzal vigasztalódik, hogy bár a kenyér drága, de a kukorica szépen mutatkozik, majd csak fölnevelik a bőkezű gólya küldötteit.

A vízhasznosítás ismerete. Darányi Ignác földmivelési miniszter rendeletére az összes gazdasági akadémiákon öntöző műveket rendeztek be. A miniszter intézkedett, hogy az öntözés, mint a gyakorlati oktatásnak tárgya már az idej tanuló évben taníttassék. Adán már rendszeresen tanítják az öntözést. Több földmivesszékében ártézi kut furásával gondoskodtak megfelelő vízzel. Az öntözés gyakorlati tanítása elsősorban a rét- és kertöntözésre terjed ki.

Házi szerek.

Vannak esetek, melyeknek hirtelen beállta vagy a gyors segély szükségessége megkivánja, hogy némi előleges segélyt nyújtsunk addig, míg az orvosi segély megérkezik.

Hogy mely határig szabad a gazdasági orvostudományt vagy a házi szereket használni, e tekintetben a nézetek igen eltérők. Sokan azt tartják, hogy házi szerek egyáltalán nem használandók, de vannak, kik azokat az orvosi gyógyszerek fölé helyezik. Ez mind a kettő tulzás. Sok esetben, de

mindig csak kisebb betegségeknel, a házi szerek, melyeket sok évi tapasztalat tanulságai szerint alkalmaznak, igen előnyösen használhatók; ezek olybá vehetők, mint azok, miket az orvos rendelt volna: a különbség tehát csak a megnevezésben és az árban lehet.

Általában elvül kell felállítani, hogy a házi szerek csak jelentéktelen, muló bajoknál alkalmazhatók és hogy az ugynevezett kuruzsló vagy bűbajos csodaszereket minden körülmények között kerülni kell; mert a házi szerek azáltal terjedtek el, hogy többszöri használat után gyógyítható yatásuk bobizonyult; miglen a csodás gyökerek vagy bűbajos gyógyszerek tisztán önző célokra alapuló szédelgések.

Mert hiszen azt be fogják látni a házi szerek barátjai is, hogy az orvos, ki a tapasztalat mellett még a tudomány alapján is ajánlja szereit, több biztosítékot nyújthat a jó hatás tekintetében, mint azok, kik a véletlenre, sőt a természeti hatásra is számítanak. Mindazonáltal kisebb és gyakori betegségek, mint fej- és fogfájás, meghülés, köhögés és egyéb kisebb kórok kipróbált házi szerekkel is gyógyíthatók, milyenek a teák, a borogatások vagy esetleg sebeknél a különféle tapasztok.

Mihelyt azonban a betegség agályosabb jelleget ölt, vagy ha a kisebb baj ennek beálltát sejteti: föltétlenül orvoshoz kell folyamodni; mert itt megszűnik a laikus és a házi szerek hatásköre: itt a tudományt kell igénybe venni. S a határpontra megválasztása szintén a tapasztalattól függ. Mert gyakran megesik, hogy orvost hívnak, mikor még nincs is rá szükség; de gyakran csak akkor folyamodnak orvoshoz, mikor a betegség már veszélyes lett vagy már későn van.

Pedig igen gyakori eset, hogy a betegség, ha rögtön orvosi segélyt alkalmaztak volna, nem öltött volna oly veszélyes mérvet. Ez természetesen megbocsáthatlan hanyagság.

Kiválóan kell azonban figyelni arra, hogy az orvos rendeletei pontosan teljesíttessenek és hogy azokon változtatás ne történjék. Vannak, kik az orvos rendeleteit gyakran figyelmen kívül hagyják, tanácsait mellőzik, sőt éppen az ellenkezőt teszik, mert azt hiszik, hogy az ő szerük jobb. Ez már veszélyes tévedés. A házi szereket mindig alá kell vetni a tanult ember tudományának és tapasztalt elveinek, sokkal inkább, mint a tisztán gyakorlati tapasztalatoknak.

Első sorban az orvosságtól nem kell visszariadni. Sokan vannak, akik azt mondják: minek a medicina, jobb lesz a tea vagy a borogatás. Azután szigorúan be kell tartani az előirt ételrendet: mint kell a betegnek magát tartani, főleg pedig a táplálékok dolgában nem szabad az ellenkezőt tenni. Hiszen az orvosi rendelet mellett még használhatunk házi szereket is, de első sorban az orvosi tanácsokat kell betartani.

És az orvosi tanácsok, ajánlatok és előírások ellen bármit elkövetni lelkiismeret dolga, mert épp oly veszélyes, mint könnyelmű.

Művészet — Irodalom.

Irodalmi hír. Mint értesülünk, a budapesti „Franklin Társulat” irodalmi intézetnél a napokban került ki a sajtó alól *Zsoldos Benő*, kir. törvényszéki jegyzőnek, lapunk dolgozó társának *„Lalla Radha és egyéb mű-"*

fordítások című kötete. Ez a gyűjtemény, mely rövid időn a könyvpiacra jut, Zsoldos Benőnek azokat a régi és modern angol költők műveiből vett műfordításait tartalmazza, melyek időnként a fővárosi különböző havi és heti irodalmi, kritikai stb. folyóiratokban jelentek meg s amelyek közül némelyiket lapunkból is ismerik olvasóink. A Franklin Társulat ismert izlésével kiállított kötetkét, melynek bolti ára 1 korona 50 fillér lesz, előre is ajánljuk olvasóink figyelmébe.

A szép Haverda Mariska regénye. Most jelent meg Haverda Mariska életének érdekes regénye Szabadkán, Vig könyvkereskedőnél. Két szabadkai hírlapíró gyűjti ebben a füzetben össze azokat az érdekes, eddig még nem ismert adatokat, amelyek a szabadkai fogház bűnös szép asszonyának tragédiáját megmagyarázzák. Haverda Mariskát családi körülményei vitték a bűn útjára. Ezeket a körülményeket mondja el vonzó, érdekes előadásban, népies modorban a most megjelent füzet, amely 30 fillérért minden könyvkereskedésben, a lapelárusítóknál és a pályaudvarokon kapható. Az érdekes regényre felhívjuk a közönség figyelmét.

S P O R T .

Atletikai és uszóverseny. A „Bajai sportegylet” folyó hó 8-án Baján nagyszabású sportversenyt rendez, melyre a „Zombori Sportegylet” számos tagját benevezte, kik hivatva vannak a régi egylet hírnevét megvédeni.

Zomboriak közül a következők vesznek részt a következő versenyszámokban:

1. *50 yardos uszás.* (Sugovica bajnokságáért) indul: Radány Gyula, Schmidt József.
2. *400 1/2 m. uszás.* (Sugovica bajnokságáért) indul: Radány, Jónás István és Raisz Sándor.
3. *Staféta uszás.* Bauer, Jónás, Schmidt, Raisz; tartalék: Radány és dr. Adamkovich.
4. *100 yardos junior síkfutás.* Indul: Bogdán András, Patáricza Albert.
5. *Súlydobás (handicap).* Dr. Adamkovich, Schmidt, Mayer Jenő, Patáricza, Tunner Adorján és Tóth József.
6. *Diszkoszvetés.* Dvornák Miklós, Mayer Jenő, Tóth József.
7. *Svéd gerelyvetés.* Mayer Jenő.
8. *1/2 angol mértföldes síkfutás.* Csávosi László, Patáricza.

Közigazdaság.

Méhész munkás tanfolyam. A földmivelségi miniszter pályázatot hirdet a gödöllői állami méhészeti gazdaságban szeptember 15-én kezdődő két éves méhész munkás tanfolyamra. A tanfolyamra hat 16—35 év közötti egyént vesznek fel. A felvételt kérő és egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványokat a miniszterhez kell benyújtani augusztus 15-ig.

A dögterek hasznosítása. A földmivelségi miniszter rendeletet adott ki valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak, mely szerint a használatban levő, valamint a már felhagyott dögterek legeltetésre, valamint ezek növénytermését akár friss, akár pedig száraz állapotban almozásra és takarmányozásra használni tilos. A felhagyott dögterek területe a rendelet szerint csakis befásítás útján hasznosítható.

NYILTTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóakaróimnak és ismerőseimnek, kik felejthetetlen leányom halála alkalmából mély fájdalommat enyhíteni iparkodtak, fogadják ezuton is hálás köszönetemet. Zombor, 1909. augusztus 4-én.

Özv. Neskovits Jánosné.

Alapítva: Dr. ROTH AD. Telefon
1886. 51-17.

Testgyenesítő

gyógyintézete és szanatoriuma

Budapest, VII. ker., Stefánia-ut 55. szám.

Bejáró és bennlakó hát- és lábbetegeknél. (Elferdülések, izület és csontgyulladások, ficamok, és törések, zsugorok stb.) Saját műterem Hessing-féle járó és Dr. Roth-féle automat. egyenesítő gépek és corsettek részére. Svéd-torna, gerincnyújtás, massage stb. 26—22

Mérsékelt árak. — Kívánatra prospektus.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

1840. szám. 1909.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az újvidéki kir. törvényszék 1908. évi 29051. számú végzése következtében Hivatalból képviselt Szerb keresk. egylet r. t. javára 200 korona s járulékaik erejéig 1908. évi decembeer hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 4000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: egy nyomdai gép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bíróság 1909. évi V. 1082/3. sz. végzése folytán 200 korona tőkekövetelés, ennek 1908. évi november hó 5. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 74 kor 32 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban a városháza udvarán leendő eszközlésére 1909. évi augusztus hó 17. napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1909. évi július hó 26-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

3874/kig. 1909. szám.

Hirdetmény.

Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy járásom Veprőd községében üresedésben levő községi orvosi állásra f. évi július hó 12-én 2911. szám alatt kiírt pályázati hirdetmény határidejét **folyó évi augusztus hó 25-éig** meghosszabbítottam.

Kula, 1909. évi július hó 15. én.

Dr. B U D A Y,
főszolgabíró.

3-2

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **meszet**. Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 300 korona. **Több waggon rendelésnél árengedmény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár **folyékony kátrány, kátránylemez és cementben**, melyek a legolcsóbb áron szereshetők be.

Akinek szüksége van kukorica-szárát kötözni kötélre, nálam jó erős, géppel fonott gyékénykötél bármilyen mennyiségben kapható, 1000 darab 6 koronától feljebb.

Ócskavas a legmagasabb árban mindenkor átvétetik.

Tisztelettel 100—88

MERKL JÁNOS
SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

3976/kig. 1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Járásom Cservenka községében elhalálozás folytán megüresedett s évi -- havi előleges részletekben kiszolgáltató -- 800 korona fizetéssel javadalmazott irnoki állásra pályázatot hirdetek s felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi augusztus hó 31-éig** annál is inkább terjesszék be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Kula, 1909. július hó 31-én.

Dr. B U D A Y,
főszolgabíró.

2-1

913/1909. sz.

Pályázati hirdetmény.

Órszállás községénél 1909. szeptember 1-étől 1910. június 30-áig terjedő időre egy h. irnoki állás betöltendő.

Javadalmazás évi 1000 korona, mely havi utólagos részletekben fizetetik ki.

Kérvények alulírott jegyzőhöz intézendők.

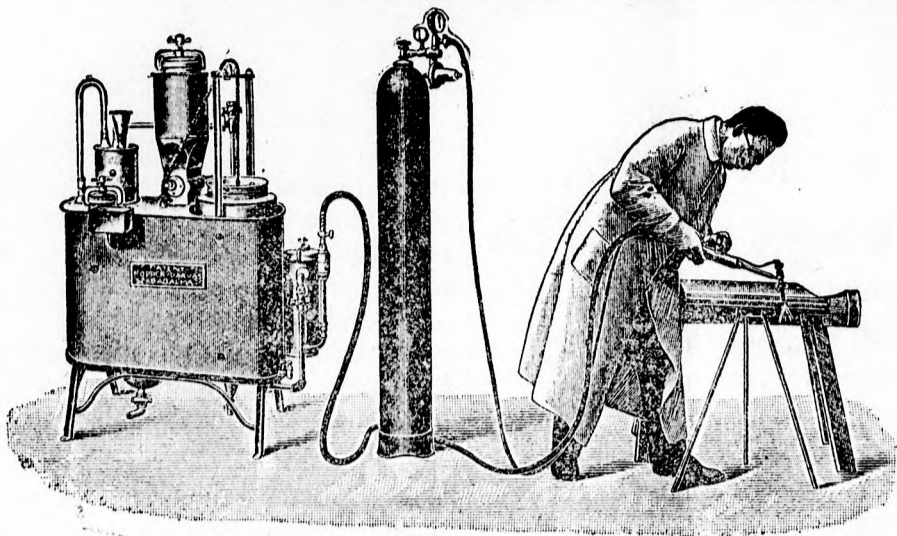
Órszállás, 1909. július 29-én.

Neszmirák Mátyas,
jegyző.

2-2

Czeisel József gépműhelye Zombor.

Az ipar legujabb vívmánya. Autogén forrasztás.

Elvállal mindennemű szürke- és acélöntvényt, vas-, acél-, bádoglemez-, réz-, bronz- és aluminium forrasztásokat, bármily géprész, tüszekrény és tengely hegesztéseket helyben és vidéken is. — Továbbá elvállal mindennemű :::: gép- és lakatosmunkákat, fürdő- és vízvezeték berendezést. ::::
Ártézi kutak, próbafurások és víztelepek létesítése.

A tisztelt érdeklődőknek kimerítő
o o ismertetéssel szolgál. o o

6-2

Tisztelettel

Czeisel József,

3188/kig. 1909. sz.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásához tartozó Dunagárdony községében üresedésben levő szülésznői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket

hozzám **folyó évi augusztus hó 19-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 240 korona készpénz.

Titel, 1909. évi július hó 26-án.

SZEMZŐ JÁNOS,
főszolgabíró.

2-2

Ajánlkozás.

Nagyobb ügyvédi irodába a bács-megyei négy törvényhatósági város bármelyikébe — főgimn. érettségi megszerzése céljából — irnoknak ajánlkozok 27 éves, r. kath., nőtlen, 10 évi hivatali (ebből 2 évi ügyv. irodai) gyakorlattal bíró, a horvát-szerb és német nyelveket is tudó közhivatali pályán működő egyén; telekkönyvi, kataszteri és adó-ügyekben jártas; fogalmazni tud; használhatóság és megbízhatóságot — alkalmaztatásig — okmányokkal bizonyít. Cim a kiadóhivatalban. (Esetleges megkeresésre személyesen válaszol.) 2-2

4931/kig. 1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

A hódási járáshoz tartozó Szilberek községben lemondás folytán üresedésben levő községi irnoki állásra a korábban kiírt pályázat folytán beadott kérvények érvényességének fentartása mellett **folyó évi augusztus hó 14-iki** határidővel újabb pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása évi 800 korona készpénz.

Hódás, 1909. július hó 27-én.

RUMBACH,
főszolgabíró.

2-2

A Flórián-utca 10. sz. egyemeletes ház egészben vagy részekben kiadó esetleg eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 36

TURY JÁNOS - - MECHANIKAI GÉPMŰHELYE - - ZOMBOR, GALAMB-UTCA 10. SZÁM.

Mindennemű mechanikai gépek javító-műhelye, ugymint:
varrógépek, kerékpárok, számozó- és író-gépek, gramophonok, villanyoscsegek, -és minden e szakmába vágó gépek javítása szavatosság mellett eszközöltetik.

o o **Allandó raktár:** o o

SSSS **varrógépekben és kerékpárokban,** z z z z z z

o o o valamint ezen gépek alkatrészeiben. 20-18 o o o

☛ **Külső- és belső kerékpár-gumik,** ☛
nyergék, pumpák, csengők,
francia kulcsok, kürtők, küllők stb.

A világhírű „KAYSER“-kerékpárok egyedüli raktára.